

ОСНОВНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЧЕРКАЩИНИ

P. Khlebnikov

THE MAIN METHODS OF RESEARCHING THE MUSICAL CULTURE OF CHERKASY REGION

Реалізуючи культурологічний підхід для характеристики музичної культури Черкащини, що є своєрідною та має унікальність, застосовуємо відповідну соціальну наукову методологію, а саме два культурологічні методи: метод соціокультурної детермінації й метод соціокультурної каузальності.

Використання методу соціокультурної детермінації надає розуміння того, що особливості музичної культури Черкащини пов'язані з особливостями Черкаського регіону. Музична культура Черкащини і її особливості спричинені тим культурним середовищем, в якому вона перебуває, особливостями соціоекономічного, соціокультурного розвитку Черкаського регіону.

Черкащина є регіоном, що динамічно розвивається, де постійно проводяться економічні та культурні заходи, які сприяють зміцненню соціального та економічного потенціалу області. Поєднання фольклорних елементів і сучасних жанрів у творчості місцевих музикантів додає унікальності музичній культурі Черкащини.

Застосування методу соціокультурної каузальності дозволяє розглядати музичну культуру Черкащини як таку, що побутовує в рамках культури незалежної України і на неї впливає. Так найвідоміші композитори, сучасні гурти Черкащини розвивають класичну музику, фольк-музику, поп-музику чи іншу музику. Їх досягнення пов'язані з формуванням загального бренду їхньої творчості, з явищем патріотичної пісні. Їх музична творчість популяризує, підтримує, зміцнює українську ідентичність у світлі політичних і економічних підстав для зміцнення цієї ідентичності України загалом. Ці процеси являють собою адаптацію до сучасних умов.

Вивчення музичної культури Черкащини як культурологічного феномену базується також на системному підході, у рамках якого застосовувався структурно-системний метод дослідження. Сутність цього методу полягає в комплексному дослідженні великих і складних об'єктів (систем), вивченні їх як єдиного цілого з узгодженим функціонуванням усіх елементів і частин. Музичну культуру Черкащини можна характеризувати, беручи до уваги відповідні методологічні принципи, які забезпечують системну спрямованість наукового дослідження і практичного пізнання об'єкта (цілісності, примату цілого над складовими, ієрархічності, структурності, самоорганізації взаємозв'язку із зовнішнім середовищем). При цьому здійснюємо пошук якомога більшого числа елементів музичної культури та групуємо їх у необхідне і достатнє число підструктур із встановленням різних зв'язків і відносин між елементами, підструктурами і цілим. Так, розглядаючи музичні навчальні заклади слід відмітити, що вони можуть бути як загальноосвітні, тобто поєднувати загальну освіту та музичну, так і спеціалізовані, які дають виключно музичну освіту. До музичних навчальних закладів можна віднести і державні музичні школи, і авторські, і курси, і гуртки при державних закладах культури, оскільки в них є стандартизовані програми та управління. Водночас музичні навчальні заклади виступають як елементом виховання, так і елементом

інфраструктури. Розглядаючи підструктуру «музика», при всьому її різноманітті, зупиняємося передусім на класичному її стилі, який на сьогодні у своїй творчості не обходить жоден композитор.

Отже, основними методами вивчення музичної культури Черкащини як культурологічного феномену і як об'єкта культурологічного дослідження є методи соціокультурної детермінації, соціокультурної каузальності та структурно-системний метод. Результатом їх застосування стало визначення ряду її елементів, що відносяться до музичної культури України, а саме: у підструктурі «Виховання» — Черкаський музичний фаховий коледж ім. С. С. Гулака-Артемівського; у підструктурі «Музична інфраструктура» — Черкаська обласна філармонія, Черкаський академічний український обласний музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка; у підструктурі «Музична діяльність» — композитори: Є. Марчук, І. Тараненко, В. Николаєв та гурт «Слів братів»; у підструктурі «Музика» — різноманіття напрямків класичного стилю. Їх досягнення пов'язані з явищем патріотичної пісні, яка підтримує, зміцнює українську ідентичність, і пов'язана із притаманним саме музичній культурі Черкащини поєднанням фольклорних та сучасних музичних елементів.

Г. Боришполь

ФЕНОМЕН СУСПІЛЬНОГО ІДЕАЛУ В ХРОНОТОПІ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХІ СТОЛІТТЯ

Н. Boryshpol

THE PHENOMENON OF THE PUBLIC IDEAL IN THE UKRAINE'S CULTURAL CHRONOTOPE OF THE FIRST QUARTER OF THE XXI CENTURY

Пізнання оточуючого світу здійснюється реальною людиною. Знання людини ери цифрових технологій про довкілля існують в об'єктивованій формі і співвідносяться з пізнавальною діяльністю. Отже, її знання про світ визначаються як database, організований набір структурованої інформації, що контролюється системою керування базами даних (DBMS). Проте навіть безмежний обсяг database — це лише фактичне інформація. Неістинне Знання тому, що «озеро знань темніше ночі» (афр. прик.), а справжній діалог людини зі Світом, як і пізнання його, відбувається на екзистенційному ціннісному ґрунті як дещо «невисловлене» (за Л. Вітгенштейном). Тому це щось (за М. Еліаде) існує. Тому існує і необхідність узгодження людиною та суспільством романтичної й прагматичної інтенцій — легітимізації людиною і суспільством світоглядного парадоксу в його цілісності та повноті.

Як нами осмислюється феномен суспільного ідеалу хронотопу культури першої чверті ХХІ століття? Давні стойкі мислили, а Г. Сковорода їм вторив: складне не потрібне, потрібне не складне. Ідея того, що реальність — це лише видиме навколишнє середовище і керується механістичними законами, — «гра» обмежуючого розуму людини. Саме вільне людське мислення — брама в істинну, абсолютну, сакральну реальність. Звільнення від редукуючих упереджень, пов'язаних із зустріччю з Іншими кодами та смисловими полями Я, Чужого, Світу, перемикає людину на аспект спільного блага, реалізуючи її надприродну енергію, живить успішність та процвітання суспільного простору. Межа вільного правозастосування свободи визначається людиною через цінності та смисли її аксіосфери, оптику бачення